

DOPORUČENÍ RADY**ze dne 13. července 2018****k národnímu programu reforem Rakouska na rok 2018 a stanovisko Rady k programu stability Rakouska z roku 2018**

(2018/C 320/19)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik ⁽¹⁾, a zejména na čl. 5 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Dne 22. listopadu 2017 přijala Komise roční analýzu růstu, jež zahájila evropský semestr koordinace hospodářských politik pro rok 2018. Dokument náležitě zohlednil evropský pilíř sociálních práv, vyhlášený Evropským parlamentem, Radou a Komisí dne 17. listopadu 2017. Priority roční analýzy růstu potvrdila dne 22. března 2018 Evropská rada. Dne 22. listopadu 2017 přijala Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 zprávu mechanismu varování, ve které není Rakousko uvedeno mezi členskými státy, u nichž bude proveden hloubkový přezkum. Téhož dne Komise přijala rovněž doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny, které Evropská rada potvrdila dne 22. března 2018. Doporučení týkající se hospodářské politiky eurozóny ⁽²⁾ (dále jen „doporučení pro eurozónu“) přijala Rada dne 14. května 2018.
- (2) Vzhledem k úzké provázanosti ekonomik v hospodářské a měnové unii by Rakousko jakožto členský stát, jehož měnou je euro, mělo zajistit, aby doporučení pro eurozónu, jak je promítnuto do níže uvedených doporučení č. 1 až 2, bylo plně a včas provedeno.
- (3) Dne 7. března 2018 byla zveřejněna zpráva o Rakousku pro rok 2018. V této zprávě byl posouzen pokrok, který Rakousko učinilo v plnění jemu určených doporučení přijatých Radou dne 11. července 2017 ⁽³⁾, v přijímání opatření v návaznosti na jemu určená doporučení přijatá v předchozích letech a v plnění národních cílů v rámci strategie Evropa 2020.
- (4) Dne 25. dubna 2018 předložilo Rakousko svůj národní program reforem na rok 2018 a dne 21. března 2018 svůj program stability z roku 2018. Vzhledem k jejich provázanosti byly oba programy posuzovány současně.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. C 179, 25.5.2018, s. 1.

⁽³⁾ Úř. věst. C 261, 9.8.2017, s. 1.

- (5) Relevantní doporučení pro jednotlivé země byla zohledněna při programování evropských strukturálních a investičních fondů (dále jen „ESI fondy“) na období 2014–2020. V souladu s článkem 23 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013⁽¹⁾ může Komise členský stát požádat, aby svou dohodu o partnerství a příslušné programy přezkoumal a navrhl změny, je-li to nezbytné, aby se podpořilo provádění příslušných doporučení Rady. Podrobnosti o tom, jak bude Komise uvedené ustanovení používat, byly uvedeny v pokynech k uplatňování opatření propojujících účinnost ESI fondů s řádnou správou ekonomických záležitostí.
- (6) Na Rakousko se v současnosti vztahuje preventivní složka Paktu o stabilitě a růstu a pravidlo pro zadlužení. Ve svém programu stability z roku 2018 předpokládá rakouská vláda zlepšení celkového salda ze schodku ve výši 0,7 % HDP v roce 2017 na přebytek ve výši 0,4 % HDP v roce 2022. Očekává se, že střednědobý rozpočtový cíl – strukturální schodek ve výši 0,5 % HDP k roku 2017 – bude splněn roku 2019. Podle programu stability by měl poměr dluhu veřejného sektoru k HDP postupně klesnout ze 78,1 % HDP v roce 2017 na 62,2 % HDP v roce 2022. Makroekonomický scénář, z něhož tyto rozpočtové projekce vycházejí, je pro rok 2018 optimistický a po tomto roce realistický. Hlavní rizika pro střednědobé rozpočtové plánování jsou diskreční opatření politiky, která by měla platit od roku 2020, jako je oznámená reforma daně z příjmů fyzických osob, jejíž čistý rozpočtový dopad není dosud plně specifikován.
- (7) Program stability uvádí, že rozpočtové důsledky mimořádného přílivu uprchlíků a bezpečnostních opatření jsou značné, a náležitě dokládá rozsah a povahu těchto dodatečných rozpočtových nákladů. Podle Komise dosáhly v roce 2017 způsobilé dodatečné výdaje 0,03 % HDP v souvislosti s mimořádným přílivem uprchlíků, zatímco v souvislosti s bezpečnostními opatřeními žádné dodatečné výdaje nevznikly. Ustanovení uvedená v čl. 5 odst. 1 a čl. 6 odst. 3 nařízení (ES) č. 1466/97 umožňují zohlednění těchto dodatečných výdajů, protože příliv uprchlíků a závažnost teroristické hrozby představují mimořádné události, jejich dopad na veřejné finance Rakouska je značný a udržitelnost by povolením dočasné odchylky od postupu korekce k dosažení střednědobého rozpočtového cíle nebyla ohrožena. Požadovaná korekce směrem k dosažení střednědobého rozpočtového cíle pro rok 2017 proto byla s ohledem na dodatečné náklady na uprchlíky snížena.
- (8) Dne 11. července 2017 Rada doporučila, aby Rakousko zajistilo, že se odchylka od střednědobého rozpočtového cíle v roce 2018 omezí na výjimku spojenou s rozpočtovými důsledky mimořádného přílivu uprchlíků a bezpečnostními opatřeními. To je v souladu s maximální nominální mírou růstu čistých primárních výdajů vládních institucí v roce 2018 ve výši 3,3 %, což odpovídá povolenému zhoršení strukturálního salda o 0,2 % HDP. Při zohlednění umožněných výjimek prognóza Komise z jara 2018 poukazuje na riziko určité odchylky od uvedeného požadavku za rok 2018 a za období 2017–2018 dohromady.
- (9) Rakousko by mělo dosáhnout střednědobého rozpočtového cíle v roce 2019 s ohledem na příspěvky související s mimořádnými událostmi, u kterých je zaručena dočasná odchylka. To je v souladu s maximální nominální mírou růstu čistých primárních výdajů vládních institucí ve výši 2,9 %, což odpovídá zlepšení strukturálního salda o 0,3 % HDP. Na základě prognózy Komise z jara 2018 by za předpokladu nezměněné politiky Rakousko v roce 2019 riskovalo významnou odchylku od požadavku v důsledku odchylky za spojené období let 2018 a 2019. Současně s tím se očekává, že odchylka Rakouska od jeho střednědobého cíle v roce 2019 bude 0,1 % HDP. Předpokládá se také, že Rakousko v letech 2018 a 2019 dodrží pravidlo pro zadlužení. Celkově zastává Rada stanovisko, že Rakousko musí být připraveno přijímat další opatření, aby zajistilo soulad s požadavky v roce 2018, a že pro rok 2019 by měla být přijata další nezbytná opatření, aby byla dodržena ustanovení Paktu o stabilitě a růstu.
- (10) Podle zprávy o stárnutí obyvatelstva 2018 předpokládané zvyšování výdajů na důchody, zdravotnictví a dlouhodobou péči poukazuje na středně vysoké riziko ohrožující udržitelnost veřejných financí ve střednědobém a dlouhodobém horizontu. Veřejné výdaje Rakouska na důchody jsou vyšší než průměr Unie (13,8 % ve srovnání s 11,2 % v roce 2016) a očekává se jejich další růst do roku 2070 (0,5 % ve srovnání s – 0,2 % HDP). Nedávné reformy úspěšně poskytly pobídky k pozdějšímu odchodu do důchodu. Avšak bez zvýšení zákonem stanoveného

⁽¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 320).

věku odchodu do důchodu další hromadění nároků na dávky během prodloužené doby pracovního života dlouhodobou udržitelnost nezlepší. Zákonem stanovený věk odchodu do důchodu u žen v 60 letech je jedním z nejnižších v Unii. Zákonem stanovený věk odchodu do důchodu u žen se pouze postupně upraví do roku 2024, přičemž k harmonizaci se zákonem stanoveným věkem odchodu do důchodu u mužů dojde až v roce 2033. Zvýšení zákonem stanoveného věku odchodu do důchodu a omezení předčasných odchodů do důchodu by přispělo k udržitelnosti důchodových systémů v kontextu stárnoucí populace.

- (11) Veřejné výdaje na zdravotní péči jsou nad průměrem Unie (7 % oproti 6,8 % HDP v roce 2016) a očekává se jejich růst v míře vyšší, než je tomu v průměru Unie (1,3 % oproti 0,9 % HDP), což by zvýšilo veřejné výdaje na zdravotní péči do roku 2070 na 8,3 % HDP. Předpokládá se, že výdaje na dlouhodobou péči se do roku 2070 zdvojnásobí z 1,9 % na 3,8 % HDP. Zavedení stropů výdajů prostřednictvím zákona o vyrovnávání příjmů z roku 2017 a reforma posilující primární zdravotní péči a snižující závislost na odvětví nemocniční péče jsou počátkem řešení problému udržitelnosti péče. Trvale vysoký počet poboček zdravotních pojišťoven poskytuje údaj o dalších možných úsporách v oblasti správy a administrativních nákladů. Účinnější způsoby zadávání veřejných zakázek (např. zadávací řízení zveřejněná v celé Unii, necenová zadávací kritéria a meziregionální agregace zadávacích řízení) by zlepšilo kvalitu a nákladovou efektivnost. Pokud jde o oblast dlouhodobé péče, předpokládá se, že nedávná politická opatření, jako jsou rozhodnutí o zrušení používání soukromého majetku osob na financování lůžkové dlouhodobé péče, výdaje spíše zvýší (než že by zůstaly ve stejné výši).
- (12) Zákon o vyrovnávání příjmů z roku 2017 přispěl ke zjednodušení finančních vztahů mezi různými úrovněmi správy v Rakousku, a to zahájením financování zaměřeného na úkoly, zjednodušením distribuce mezivládních transferů a přidělením vlastních zdrojů příjmů pro spolkové státy. Nicméně i přes toto reformní úsilí je fiskální rámec nadále nejasný a stále trvá významný nesoulad mezi výdaji a odpovědností za získávání příjmů, což vytváří slabé pobídky pro zvýšení efektivnosti na nižší než celostátní úrovni.
- (13) Navzdory daňové reformě z roku 2016 zůstává daňové zatížení práce vysoké a dojde k jeho postupnému zvyšování, pokud daňová pásma nebudou indexována podle inflace. Osoby s vyššími příjmy zaznamenaly z reformy relativně velký prospěch ve srovnání s osobami s nižším příjmem a daňové zatížení osob s nízkými příjmy je stále vysoké. Z daňové reformy měli prospěch rovněž více muži než ženy. Zdroje příjmů považované za méně nepříznivé pro růst, jako jsou například periodické daně z nemovitostí, se zdají být nedostatečně využity, hlavně z důvodu převážně zastaralého daňového základu. Příjmy z periodických daní z nemovitostí jsou v Rakousku na nízké úrovni 0,2 % HDP, přitom průměr Unie v roce 2016 činil 1,6 % HDP. K řešení tohoto problému by mohlo přispět přesunutí daňové zátěže z oblasti práce na méně nepříznivé zdroje příjmů.
- (14) Trh práce funguje dobře, přetrvávají však problémy pro konkrétní skupiny osob, jako jsou např. ženy a lidé z přistěhovaleckého prostředí. I přes celkově vysokou míru zaměstnanosti žen jsou jejich výsledky na trhu práce, pokud jde o zaměstnání na plný úvazek, relativně nízké. Míra zaměstnanosti žen (věková skupina 20–64 let) na částečný úvazek, která v roce 2017 činila 47,9 %, je i nadále jednou z nejvyšších v Unii (průměr Unie: 31,1 %). Přispívají k tomu problémy spojené s přístupem k formální péči o děti, a to zejména mimo městské oblasti. Vysoký podíl žen v práci na částečný úvazek, což je z velké části způsobeno tím, že ženy vykonávají neplacené důležité úkoly, jako je péče o děti a příbuzné, jakož i jejich nižší hodinová mzda, přispívají k trvale vysokému rozdílu v platech žen a mužů. Posledně uvedený důvod má přímý dopad na akumulaci nároků na důchodové zabezpečení, což má za následek velké rozdíly ve výši důchodů.
- (15) Výsledky vzdělávání znevýhodněných studentů se nezlepšily. Nadále existují velké rozdíly ve výkonnosti mezi studenty s přistěhovaleckým původem a bez něj. Vnitrostátní testování v roce 2016 potvrdilo, že přibližně čtvrtina žáků osmých tříd nedosahuje vzdělávacích standardů v německém jazyce nebo jich dosahuje pouze částečně. Nedávné mezinárodní zkoušky také potvrdily zvyšující se zaostávání ve čtení u žáků, kteří pocházejí z nižších socio-ekonomických vrstev nebo z rodin migrantů. Srovnáme-li výsledky programu pro mezinárodní hodnocení žáků (PISA) z let 2012 a 2015, podíl studentů se slabými výsledky vzrostl ve všech třech hlavních oblastech, tj. v matematice, čtení a přírodních vědách. Žáci narození v Rakousku mají lepší výsledky než první generace migrantů, přičemž rozdíl odpovídá téměř třem letům školní docházky.
- (16) I když je produktivita v Rakousku vysoká, její růst je v posledních letech nevýrazný i přes značné úsilí, např. prostřednictvím investic do výzkumu a vývoje a zlepšení rámce pro začínající podniky. Ostatní nástroje na podporu růstu produktivity souvisí s digitalizací společnosti, růstem podniků a hospodářskou soutěží v oblasti služeb. Rakousko má významné překážky v přístupu a omezující pravidla pro výkon podnikatelských služeb

a regulovaných povolání. Mezi tyto překážky patří zvláštní požadavky na podílnictví, široký rozsah vyhrazených činností a mezidisciplinární omezení. Důležitým nástrojem k řešení tohoto problému je další úsilí o snížení zátěže a plánované zhodnocení rakouského zákona o živnostenském podnikání (*Gewerbeordnung*).

- (17) Intenzivnější hospodářská soutěž v odvětví služeb by pomohla Rakousku vyřešit problémy s šířením digitálních technologií a obchodních modelů, zejména u mikropodniků a malých a středních podniků. Digitalizace těchto podniků je v Rakousku obzvláště důležitá, neboť tvoří páteř rakouského hospodářství. Klíčové jsou iniciativy, jako je „KMU Digital“ a „AT:net“, a provádění rakouského digitálního plánu. Další otázka se týká rozšiřování podniků a zejména vysoce inovativních společností. Financování v pozdější fázi, například ve formě rizikového kapitálu a přístupu na veřejné kapitálové trhy, je pro rychle se rozvíjející podniky nedostatečné. Rychle rostoucí podniky jsou klíčové pro šíření nových technologií a obchodních modelů, včetně digitálních dovedností, a tím i pro růst produktivity.
- (18) V kontextu evropského semestru 2018 provedla Komise komplexní analýzu hospodářské politiky Rakouska, kterou zveřejnila ve své zprávě o Rakousku pro rok 2018. Posoudila také program stability z roku 2018, národní program reforem na rok 2018 a opatření přijatá v návaznosti na doporučení, která byla Rakousku adresována v předchozích letech. Komise vzala v úvahu nejen jejich význam pro udržitelnou fiskální a sociálně-ekonomickou politiku v Rakousku, ale také rozsah jejich souladu s pravidly a pokyny Unie, neboť celkovou správu ekonomických záležitostí v Unii je třeba posílit tím, že do rozhodování členských států v budoucnu budou zahrnuty vstupy na úrovni Unie.
- (19) Na základě tohoto posouzení přezkoumala Rada program stability z roku 2018, přičemž její stanovisko ⁽¹⁾ je promítnuto zejména do níže uvedeného doporučení č. 1,

DOPORUČUJE Rakousku v období 2018–2019:

1. Dosáhnout střednědobého rozpočtového cíle v roce 2019, s ohledem na příspěvky související s mimořádnými událostmi, u kterých je zaručena dočasná odchylka. Zajistit udržitelnost systému zdravotnictví, dlouhodobé péče a důchodového systému zvýšením zákonného věku odchodu do důchodu a omezením předčasných odchodů do důchodu. Zefektivnit veřejné služby, mimo jiné prostřednictvím propojením odpovědnosti v oblasti financování a výdajů.
2. Snížit daňové zatížení, zejména osob s nízkými příjmy, přesunem daňového zatížení na jiné zdroje příjmů, které méně omezují růst. Zlepšit výsledky žen na trhu práce. Zlepšit základní dovedností u znevýhodněných mladých lidí a osob z přistěhovaleckého prostředí. Podpořit růst produktivity, a to stimulací digitalizace podniků a růstem podniků a snížením regulačních překážek v odvětví služeb.

V Bruselu dne 13. července 2018.

Za Radu
předseda
H. LÖGER

⁽¹⁾ Podle čl. 5 odst. 2 nařízení (ES) č. 1466/97.